

ortaya koymuş, insanları çalışıp kazanmaya teşvik etmiştir. Bu hadislerden bazlarında Peygamber Efendimiz şöyle buyurmaktadır: مَا
أَكَلَ
أَحَدٌ
طَعَامًا
قَطُّ
خَيْرًا مِنْ
أَنْ
يَأْكُلَ
مِنْ عَمَلِ
يَدِهِ
وَإِنَّ
نَبِيَّ
اللَّهِ ‏
‏دَاوُدَ ‏
‏عَلَيْهِ
السَّلَام ‏
‏كَانَ
يَأْكُلُ
مِنْ عَمَلِ
يَدِهِ. ‏&nbs; "Hiç kimse elinin
emeğinden daha hayırlı bir yiyecek yememiştir. Allah'ın peygamberi Davut (a.s.) da elinin
emeğinden yerdi. "[\[6\]](#) مَا كَسَبَ
الرَّجُلُ
كَسْبًا
أَطْيَبَ
مِنْ عَمَلِ
يَدِهِ. ‏ &nbs;‏ &nbs;‏ "Kişi kendi
elinin emeğinden daha temiz bir kazanç elde etmemiştir."[\[7\]](#) ‏Bu hadisler, hem
çalışmanın önemini ve hem de bizzat çalışarak, emek sarf ederek,
üreterek elde edilen kazancın ne kadar değerli olduğunu göstermektedir.
&nbs;&nbs; Bu hadislerde övgüyle bahsedilen çalışma, sadece tarlada, bağ
ve bahçede bedenen çalışmayı değil, gerek beden ve gerekse zihin
gücüne dayalı olarak sarf edilen, hayatı daha da yaşanabilir hale getirmeye katkı
sağlayan her türlü emek ve çalışmayı kapsamaktadır.&nbs; Sevgili
Peygamberimiz, sözleriyle insanları çalışmaya teşvik etmekle kalmamış, bizzat
çalışmak suretiyle de insanlara örnek olmuş ve şu olayda olduğu gibi onlara
çeşitli çalışma ve kazanç yollarını da göstermiştir. Bir sahâbî
Peygamberimizden&nbs; bir şeyle istemişti. - "Evinde hiçbir şey yok mu?" buyurdular.
Adam: - "Evet, dedi. Bir çulumuz var. Bir kısmıyla örtünüp, bir kısmını da
yaygı olarak yere seriyoruz! Bir de su içtiğimiz kabımız var." - "Onları bana getir!" dedi.
Adam gidip getirdi. Peygamberimiz eşyayı eline aldı ve, "Şunları satın alacak yok mu?" diye sordu.
Biri, "Ben bir dirheme satın alıyorum" dedi. Peygamber Efendimiz, - "Bir dirhemden fazla veren yok
mu?" dedi ve iki üç sefer tekrarlayarak (açik artırmaya çikardı). Orada
bulunan biri, - "Ben onlara iki dirhem veriyorum" dedi. Peygamberimiz eşyayı ona sattı. İki dirhemi
alıp istekte bulunan kişiye verdi ve, - "Bunun biriyle aileni için yiyecek al, ailene ver.
Digeriyle de bir balta al bana getir!" buyurdular. Adam gidip bir balta alıp getirdi. Peygamber
Efendimiz, ona eliyle bir saplık geçirdi. Sonra, "Git, odun topla, sat ve on beş gün

bana gümeli; zümlükme!" buyurdu. Adam aynen bümeli;yle yaptı, sonra yanına geldi. Bu esnada on dirhem kazanmış, bunun bir kısmıyla giyecek, bir kısmıyla da yiyecek satın almıştı. Resûcîlullah Efendimiz ona şümeli;yle buyurdular: ‏
‏#1607;#1614;#1584;#1614;#1575; #1582;#1614;#1610;#1618;#1585;#1612;
#1604;#1614;#1603;#1614; #1605;#1616;#1606;#1618;
#1571;#1614;#1606;#1618; #1578;#1614;#1580;#1616;#1610;#1569;#1614;
#1575;#1604;#1618;#1605;#1614;#1587;#1618;#1571;#1614;#1604;#1614;#15
77;#1615; ‏ ‏#1606;#1615;#1603;#1618;#1578;#1614;#1577;#1611; ‏
‏#1601;#1616;#1610; #1608;#1614;#1580;#1618;#1607;#1616;#1603;#1614;
#1610;#1614;#1608;#1618;#1605;#1614;
#1575;#1604;#1618;#1602;#1616;#1610;#1614;#1575;#1605;#1614;#1577;#16
16; #1573;#1616;#1606;#1617;#1614;
#1575;#1604;#1618;#1605;#1614;#1587;#1618;#1571;#1614;#1604;#1614;#15
77;#1614; #1604;#1614;#1575;
#1578;#1614;#1589;#1618;#1604;#1615;#1581;#1615;
#1573;#1616;#1604;#1617;#1614;#1575;
#1604;#1616;#1579;#1614;#1604;#1614;#1575;#1579;#1614;#1577;#1613;
#1604;#1616;#1584;#1616;#1610; #1601;#1614;#1602;#1618;#1585;#1613;
‏ ‏#1605;#1615;#1583;#1618;#1602;#1616;#1593;#1613; ‏
‏#1571;#1614;#1608;#1618; #1604;#1616;#1584;#1616;#1610; ‏
‏#1594;#1615;#1585;#1618;#1605;#1613; ‏
‏#1605;#1615;#1601;#1618;#1592;#1616;#1593;#1613; ‏
‏#1571;#1614;#1608;#1618; #1604;#1616;#1584;#1616;#1610;
#1583;#1614;#1605;#1613;
#1605;#1615;#1608;#1580;#1616;#1593;#1613;.‏ "Bu senin içcedil;in, Kiyamet
gümeli;nüml; alnında dilenme lekesiyle gelmenden daha hayırlıdır. Dilenmek, sersefil, fakir
dümüm;şmüml;ş veya rüuml;svay edici borca batmış veya elem verici kana bulaşmış insanlar
dışında, kimseye caiz değildir." [8] ‏Bu hadis ile dilenmeyi yasaklayan çok sayıda
diğer hadisler[9], mutlaka çalışmak gerektiğini, tembellik, miskinlik ve dilenciliğin insan
onuruyla bağdaşmadığını, bu kümeli;tüml; tutum ve davranışlarının asla bir
mümüm;slüml;mana yakışmayacağını gümeli;stermektedir. ‏ ‏Zikredilen ayet ve
hadisler, kişinin kendisi ve bakmakla yümüm;küuml;mlüuml; olduğu kimseleri
geçindirmeye, ihtiyaççlarını karşılamaya yetecek kadar helâlinden kazanmasının
farz olduğuna delalet etmektedir. Ayrıca dinimizde meşru yollardan çalışip kazanma ibadet
ölçüsünde değerli bir davranış olarak kabul edilmiştir. Öte yandan,
İslam'ın, iş ve ticaret hayatıyla ilgili olarak çeşitli hukuki ve ahlaki dümüm;zenlemeler
getirmiş olması da, çalışmaya verdiği önemin bir başka gümeli;stergesidir.
Kur'an'anda, yalnız dümüm;nya varlığını isteyenlerin yerlip, her iki dümüm;nyanın
gümüm;zelliplerini isteyenlerden takdirle sümeli;z edilmesi;[10] insana, Allah'ın kendisine
verdiği şeylerde ahiret yurdunu arayıp, dümüm;nyadan da nasibini unutmamasının emredilmesi
[11] İslam'ın, hem dümüm;nya, hem de ahiret içcedil;in çalışmayı ve aynı zamanda
ikisi arasında makul bir denge kurulmasını öngördüğümüm;ne işaret etmektedir.
İnsanların, dümüm;nyada huzurlu, mutlu, onurlu bir hayat sümüm;rdürebilmeleri,
dümüm;nya nimetlerinden yararlanabilmeleri, ülkelerin mamur hale gelmesi, gelişip
kalkınması, refah, huzur ve dümüm;zene kavuşması hiç şümüm;phesiz çalışmaya
bağlıdır. Fertler ve toplumlar sümeli;z konusu nimet ve gümüm;zellipler çalışmaları
nispetinde kavuştururlarken, tembellikleri nispetinde de bunlardan mahrum kalırlar.   İnsanın
çalışma ruhunu ve azmini yok ederek onu sefalet ve rezalete sümüm;rüuml;kleyen

tembellik, toplumun da geri kalmasına, diğer toplumlar karşısında onur ve saygınlığının sarsılmasına yol açar. Meşru yollardan çalışip kazanan fert ve toplumlar huzur, sükun ve refah içerisinde yaşamanın zevk ve mutluluğuna erken, tembellik hastalığına yakalanan ve bundan kendisini bir türlü kurtarmayan fert ve toplumlar ise fakirlik, geri kalmışlık, kargaşa, huzursuzluk gibi pek çok sıkıntı ve problemin ıstırabıyla&nbs; karşı karşıya kalırlar. Dürüstük Yüce dinimiz İslam’ın çok değer verdiği temel ahlaki prensiplerden biri de dürüstüktür. Dürüstük, sözde ve davranışlarında din ahlak ve toplumun öngördüğü ilkelere uygun davranışma, özü-sözü bir olma halini ifade eder. Daha açık bir ifade ile, gerçeğe ve kurala, akla ve mantığa uygun; tam, eksiksiz, istenildiği gibi, kusursuz, yanlışsız, hilesiz; eğri, çarpık ve yalan olmayan; her türlükötülükten uzak; yasa, yönem ve ahlaka bağlı olmak demektir.[\[12\]](#) Dürüstük konusundaki pek çok ayet ve hadisten bazıları şunlardır: Kur’an’ın daha ilk suresında kendisine; “ #1575;هدِنَـــا الصِّرَاطَ المُسَتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلاَ تَطْغَوْاْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ “Öyle ise emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. üphesiz O yaptıklarınızı hakkıyla görür”(Hud, 11/112) . Bu ayette ilgili olarak Abdullah b. Abbas’ın şöyle dediği rivayet edilmiştir: “Bütün Kur’an içinde Allah Resulüne bu ayetten daha ağır ve daha çetin bir ayet inmemiştir. Bu nedenle Peygamberimiz " #1588;َيَّبَتْنِي هُود وَأَخَوَاتهَا " &nbs; “Hûd sûresi ve benzerleri beni ihtiyarlattı” buyurmuştur[\[13\]](#). Bu ayette Resulullah’a “beni ihtiyarlattı” dedirtecek kadar zor gelen nokta, dosdoğru olma emrinin asıl kendisiyle ilgili olan kısmından ziyade, ümmeziyle ilgili olan kısmıdır. Zira istikamet (doğruluk) kadar yüksek bir makam olmadığı gibi, onun kadar da zor hiçbir emir yoktur[\[14\]](#). Dürüstüğünükafatı hakkında Cenab-ı Hak şöyle buyurmuştur: إِنَّ الَّذِينَ

قَالُوا
رَبُّنَا
الَّهُ
ثُمَّ
اسْتَقَامُوا
فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ
  “Şüphesiz Rabbimiz Allah’tır” deyip sonra da dosdoğru olanlara
hiçbir korku yoktur, onlar üzülmeyecekler de” (Ahkaf, 46/13). إ
ِنَّ
الَّذِينَ
قَالُوا
رَبُّنَا
اللَّهُ
ثُمَّ
اسْتَقَامُوا
تَتَنَزَّلُ
عَلَيْهِمُ
الْمَلَائِكَة
أَلَّا
تَخَافُوا
وَلَا
تَحْزَنُوا
وَأَبْشِرُوا
بِالْجَنَّةِ
الَّتِي
كُنتُمْ
تُوعَدُونَ
“Şüphesiz “Rabbimiz Allah’tır” deyip de, sonra dosdoğru olanlar
var ya, onların üzerine akın akın melekler iner ve derler ki: “Korkmayın,
üzülmeyin, size (dünyada iken) vadedilmekte olan cennetle sevinin!”
(Fussilet, 41/30). قَالَ
اللّهُ هَذَا
يَوْمُ
يَنفَعُ
الصَّادِقِيَي
نَ صِدْقُهُمْ
لَهُمْ
جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا
الأَنْهَارُ
خَالِدِينَ
فِيهَا
أَبَدًا

رَّضِيَ
اللّهُ
عَنْهُمْ
وَرَضُواْ
عَنْهُ
ذَلِكَ
الْفَوزُ
الْعَظِيمُ
”Allah şöyle diyecek: ”Bugün, doğrulara, doğruluklarının yarar
sağlayacağı gündür.” Onlara içinden ırmaklar akan, içinde ebedi
kalacakları cennetler vardır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah’ın razı olmuşlardır.
İşte bu büyük başarıdır.” (Mâide, 5/119). Sevgili Peygamberimiz de bir
çok hadisinde zikredilen ayetlere paralel olarak dürüstüğü
emretmiştir. Bu hadislerden biri şöyeder: Sahabeden biri Peygamberimize gelerek,
يَا رَسُول
اللَّه قُلْ
لِي فِي
الْإِسْلَام
قَوْلًا لَا
أَسْأَل
عَنْهُ
غَيْرك ”Ey Allah’ın Resûlü!
İslâmiyet hakkında bana bir öğüt veriniz ki, sizden sonra artık kimseden bir şey
sormaya ihtiyacım kalmazı.” demesi üzerine Peygamberimiz,
قُلْ آمَنْتُ
بِاللَّهِ
فَاسْتَقِمْ
”Allah’ın inandım de, sonra da dosdoğru ol.” buyurmuştur[15]. Yukarıdaki ayetler ve
hadiste dürüstüğü ifade için kullanılan ”istikamet”,
Allah’ın emrine uygun şekilde doğru, dürüst ve temiz kalpli olma;
”s&idk”; ise, insanın söz ve davranışlarında, niyet ve inancında doğru,
dürüst ve iyilikten yana olması; yalanın ziddi anımlarına gelmektedir[16]. Zikredilen
ayet ve hadislerden anlaşıldığı üzere dürüst ve temiz kalpli olma;
çok önemli bir yeri vardır. Çünkü dürüstük; İnsan
onurunun ve sağlıklı toplum yapısının vazgeçilmez şartlarından, insanın kendi kişiliğine
karşı en önemli ödevlerindendir. Fert ve toplum açisinden huzurlu,
güvenli, düzenli, mutlu ve mürefeh bir hayatın sağlanabilmesinin en önemli
ve olmazsa olmaz unsurlarındandır. Kişisel ilişkilerden, toplumsal ilişkilere, ticari ve mesleki
faaliyetlerden kamu görevlerine kadar hayatın bütün alanlarını ilgilendiren ve
bütün bu alanlarda mutlaka riayet edilmesi gereken bir erdemdir. Bu itibarla
dürüstük; niyette, düşüncede, iradede, özde, sözde,
bütün iş ve davranışlarda doğru ve dürüst olmayı kapsar. Sözde
Dürüstük Dürüstüğün hayattaki en belirgin
tezahürlerinden birisi sözde dürüstüktür. Bu konuda Yüce
Allah şöyle buyurmaktadır: يَا
أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُوا

اتَّقُوا
اللَّهَ
وَقُولُوا
قَوْلًا
سَدِيدًا.
يُصْلِحْ
لَكُمْ
أَعْمَالَكُ&#16
05;ْ وَيَغْفِرْ
لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ
وَمَن يُطِعْ
اللَّهَ
وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فَازَ
فَوْزًا
عَظِيمًا “Ey iman
edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve doğru söz söyleyin ki Allah sizin
işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağılaşın. Kim Allah’a ve
Resülüne itaat ederse, muhakkak büyük bir başarıya ulaşmıştır”
(Ahzâb, 33/70,71). Her konuda olduğu gibi doğru sözülükte de en
büyük örnek olan ve kendisine Peygamberlik verilmenden önce dahi
yaşadığı toplumda doğru sözülüğü ve güvenilirliği ile herkesin takdir,
övgü ve hayranlığını kazanan Sevgili Peygamberimiz de bir hadis-i şerifte şöyle
buyurmuştur: ‏ ‏
‏عَلَيْكُمْ
بِالصِّدْقِ
فَإِنَّ
الصِّدْقَ
يَهْدِي
إِلَى ‏
‏الْبِرِّ ‏
‏وَإِنَّ ‏
‏الْبِرَّ ‏
‏يَهْدِي
إِلَى
الْجَنَّةِ
وَمَا
يَزَالُ
الرَّجُلُ
يَصْدُقُ ‏
‏وَيَتَحَرَّ
ى الصِّدْقَ
حَتَّى
يُكْتَبَ
عِنْدَ
اللَّهِ
صِدِّيقًا

وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ ‏ وَيَتَحَرَّ ى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا “Size doğruluğu tavsiye ederim. Zira doğruluk iyiliğe götürür, iyilik de cennete iletir. Kişi doğru söyaledikçe, doğruya araştırdıkça Allah katında doğru yazılır. Yalandan kaçının, zira yalan kötülüge götürür, kötülük de cehenneme iletir. Kişi yalan söyaledikçe ve yalan peşinde koştukça Allah katında yalancı yazılır.” [\[17\]](#) Peygamberimiz, bir başka hadisi ile de yalan söyelenenin münafıklık alameti olduğunu belirterek insanları yalan söyemekten sakındırmıştır: ‏آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ “Münafiğin alameti üçtür: Konuştu mu yalan söyler, söz verirse sözünde durmaz, va'dederse va'dinden döner.” [\[18\]](#) Çalışma Hayatında Dürüstük Dürüstüğün en belirgin bir başka göstergesi de çalışma hayatında doğruluktur. Bir Müslüman yaptığı işte ve sergilediği bütün davranışlarında doğruluktan, dürüstükten ayrılmamalı, işini sağlam ve doğru yapmalı, hile ve haksızlıktan uzak durmalıdır. Sevgili Peygamberimiz şu hadisi ile, içinde hile yapan bir kişiye çok sert tepki göstermek

suretiyle, dürüstükten asla taviz verilmemesi hususunda ümmetine ikazda bulunmuştur. أَنَّ
رَسُولَ
اللَّهِ ‏
‏صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ ‏
‏مَرَّ عَلَى ‏
‏صُبْرَةِ ‏
‏طَعَامٍ
فَأَدْخَلَ
يَدَهُ
فِيهَا ‏
‏فَنَالَتْ ‏
‏أَصَابِعُهُ
بَلَلًا
فَقَالَ مَا
هَذَا يَا
صَاحِبَ
الطَّعَامِ
قَالَ
أَصَابَتْهُ
السَّمَاءُ
يَا رَسُولَ
اللَّهِ
قَالَ
أَفَلَا
جَعَلْتَهُ
فَوْقَ
الطَّعَامِ
كَيْ يَرَاهُ
النَّاسُ ‏
‏مَنْ غَشَّ
فَلَيْسَ
مِنِّي ‏ Peygamberimiz bir gün bir
buğday yiğininin yanına gelmiş, elini buğdayın içine soktuğunda parmaklarına ıslaklık
dokunumuştu. Bunun üzerine sahibine, - "Bu ne? diye sordu. Buğdayın sahibi: - "Onu yağmur
ıslattı, ey Allah'ın Resûlü! deyince, Peygamberimiz: - "O ıslak kısmı, insanların
görmesi için üste çıkarsayıdın ya. Aldatan benden değildir", buyurdu[19].
Peygamberimiz bu hadisi ile, içinde hile yapan kişinin, İslam ahlakına aykırı bu davranışını ile İslam
toplumunun onurlu bir ferdi olma özelliğini yitirebileceği tehlikesine işaret etmiş,
böylece işte dürüstüğün ne kadar önemli ve onurlu bir davranış
olduğunu ortaya koymuştur. Sonuç Buraya kadar zikredilen ayet ve hadisler ile
yapılan izahlar İslam’da çalışmanın ve dürüstüğün ne kadar
gerekli ve önemli olduğunu göstermektedir. Buna göre her insanın mutlaka
çalışması gerekmektedir. Ancak “çalışma”nın fert ve topluma azami
faydayı sağlayabilmesi, dürüstükle bütünleşmesine bağlıdır.

Dürüstük ilkesi çerçevesinde olmayan çalışmalar, kişilere belki kısa vadede haksız ve geçici yararlar ile sahte mutluluklar sağlar gözükse de, uzun vadede bu tür çalışmaların kişileri ve toplumları korkunç felaketlerle karşı karşıya getireceği gerçeği unutulmamalıdır.   Dürüstçalışma ilkesi her şeyden önce İslam’ın belirlediği şu kurallara riayet etmeyi gerektirir: 1. İyi niyetli olmak, yani iş hayatında hem Allah rızasına nail olma ve hem de insanların huzur ve mutluluğuna katkıda bulunma, toplumsal hayatı rahatlatma gibi amaçlar taşıma. 2. Kötü mal ve hizmet üreterek insanlara zarar vermekten sakınmak. 3. Mesleki bilgi ve ehliyetini geliştirmek. 4. Allah’ın haram kıldığı şeylerin üretim ve ticaretini yapmamak. 5. Çalışma hayatında İslam’ın yasakladığı aldatma, rüşvet, faiz, gasp, hırsızlık gibi yasaklılardan sakınmak. 6. İslam’ın genel ahlak ilkeleri çerçevesinde işçinin ve iş sahibinin haklarını gözetmek^[20].

Sözü edilen kurallar çerçevesinde dürüstçalışma fert ve toplum açisinden hayatı öneme sahiptir. Çünkü toplumun gelişmesi ve kalkınması, fertlerinin dürüstçe çok çalışmalarına bağlıdır. Dürüstçalışma ilkesinin benimsendiği ve hayatın ilgili bütün alanlarında uygulandığı toplumlar, gelişmesini ve kalkınmasını gerektiği şekilde tamamlar ve böyelce hem fertlerinin huzurlu, mutlu ve müreffeh bir hayatı kavuşturmasını sağlar ve hem de diğer toplumlar arasında etkin ve saygın bir konuma ulaşır. Dürüstçalışma prensibinin egemen olduğu toplumlarda; Kaliteli, standartlara uygun, sağlam ve sağlıklı mal, eşya ve ürünler üretilir, binalar inşa edilir; kalitesiz, çürük, sağıksız, hileli ve standartlara aykırı mal, eşya ve ürünler üretilmez, binalar yapılmaz, İnsanlar, ticaret, sanayi, sanat, ziraat, kamu görevi gibi meşru alanlarda çalışmak suretiyle bir yandan geçimlerini sağlarken, diğer yandan ülkenin kalkınmasına ve ilerlemesine katkıda bulunurlar; ancak rüşvet, kumar, hırsızlık, gasp, faiz, tefecilik, yolsuzluk, haksız kazanç vb. gayri meşru kazanç yollarına itbar etmezler, İşçiler, işlerini hakkıyla yaparken, işverenler de onların emeklerinin karşılığını hakkıyla öderler, Kamu görevlileri görevlerini tam, doğru ve eksiksiz bir şekilde yaparlar; görevi aksatma, savsama ve kötüye kullanma, adam kayırma, haksızlık, kamu malını şahsi işlerde kullanma, kamu kaynaklarını çarçur etme, rüşvet, zimmet gibi bütün yolsuzluk ve usulsüzlüklerden şiddetle kaçinirlar. Çalışma hayatının her alanı için, iş, meslek ve görevin gerektirdiği bilgi, beceri ve formasyona sahip nitelikli elemanların yetiştirmeleri sağlanır, Tembellilik, dilencilik gibi insan onuruyla bağdaşmayan kötü davranışlar zamanla yerini, onurlu bir yaşam için çalışma azim ve gayrette bırakır, Güven ve istikrar ortamı sağlanır; sevgi, saygı ve kardeşlik bağları güçlenir; birlik ve berberlik ruhu pekişir.

Dürüstçalışma ilkesinin gereklerinden olan söz konusu esasları hakkıyla yerine getiren bir toplumun, gelişme, ilerleme ve kalkınmasını sağlayarak, diğer milletler arasında etkin ve saygın bir konuma ulaşacağında, fertlerinin de huzurlu, mutlu ve müreffeh bir hayatı kavuşturacağında hiç şüphe yoktur.

^[1] Bu bölüm Teftiş Kurulu Üyesi Dr. Dursun AYGÜN tarafından hazırlanmıştır. ^[2] Tin, 95/4. ^[3] İbrahim, 14/34. ^[4] Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'acirc;n Dili, V, 18, Eser Neşriyat, İstanbul, 1971. ^[5] TDV İlmihal II, s. 331. ^[6] Buhârî, Büyu, 15, I, 9. ^[7] İbn Mâce, Ticârât, 1. XVIII, 724. ^[8] Ebu Davud, Zekât 26. VIII, 292; İbnu Mace, Ticârat 25. XVIII, 740. ^[9] Buhari, Zekât, 50, 52, I, 129, 130, Büyü' 15, I, 9; Müslim, Zekât, 35. IV, 720. ^[10] Bakara, 2/200,201. ^[11] Kasas, 28/77. ^[12] TDK Türkçe Sözlük, I, 389, 390, 421. ^[13] Tirmizi, Tefsiru’l-Kur’an, 57, V, 402. ^[14] Yazır, V,18. ^[15]

Muuml;slim, İman, 13. IV, 65. [16] TDV İlmihal II, s.516. [17] Muuml;slim, Birr, 29. VI, 2013. [18] Buhârî, İman, 24. I, 14; Muuml;slim, İman, 25. IV, 78. [19] Muuml;slim, İman, 43. IV, 99. [20] Çağırıcı, Mustafa, TDV İslam Ansiklopedisi, Kesb maddesi, XXV, 302, 303.

[İslam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)